

takové může v mnohých případech, zejména u obyvatelstva věci a práva neznalého vésti k neoprávněným ztrátám nároků, přes to však byl do-
datek ten odhlasován v intencích, že jeho účinky jsou zmírněny předpi-
sem, že musí se jednati o zaviněné zameškání a že ostatně ustanovení
to bude především praktické jen v případech pochybných, jak byly shora
naznačeny. Z vylíčeného vzniku zákona vysvítá jasně, z čeho vzešel
podnět a kam se nese účel zákona a dle toho není pochybnosti, že exten-
sivní výklad, jež odvolatel zákonu přikládá, není přípustným a že zejména
není použitelným na případ projednaný, který dle své povahy a okolností
(skutečné poškození, zjištění škody u přítomnosti řidiče ihned po úrazu,
neprodlené oznámení na policii o úrazu) se základně liší od oněch případů,
jimž tímto předpisem zákona čeleno býti má.

Čís. 1464.

**Právo, žádati dvojnásobný závdavek nebo náhradu škody, jest alter-
nativním nikoli kumulativním.**

(Rozh. ze dne 1. února 1922, Rv I 946/21.)

Žalobce koupil od žalované domek a dal jí 1000 Kč závdavku. Ježto
se žalovaná zdráhala smlouvu splniti, domáhal se vrácení dvojnásobného
závdavku a kromě toho náhrady škody. **Procesní soud** první sto-
lice žalobě vyhověl v plném rozsahu, maje za to, že lze vedle vrácení
dvojnásobného závdavku domáhati se i náhrady škody. **Odvolací**
soud zamítl žalobu, pokud domáhala se náhrady škody. **Důvody:**
Výtka nesprávného právního posouzení je částečně odůvodněna. Právnem
uznal první soud dle § 908 obč. zák. povinnost žalované, která smlouvy
nedodržela, vrátiti žalobci dvojnásobný závdavek. Ve směru tom odvolání
není odůvodněno. Nesprávně však posoudil věc co do dalšího nároku na
náhradu škody. Neboť dle § 908 obč. zák. strana viny nemající může buď
1. žádati zpět dvojnásobný závdavek, 2. nebo když se s tím nechce spo-
kojiti buď a) naléhati, by smlouva byla splněna, nebo b), není-li to možno,
žádati náhradu (§ 1295 a násl. obč. zák.). Nemůže tedy žádati o boje.
Když tedy žádá vrácení dvojnásobného závdavku, nemůže žádati další
náhradu škody, neboť právě je výhodou ustanovení o vrácení dvojnásob-
ného závdavku, že se nemusí dokazovati škoda, kdežto při nároku na
náhradu škody je nutno škodu prokázati. Nárok na další náhradu škody
mimo dvojnásobný závdavek tedy odůvodněn není.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Právní názor odvolacího soudu o významu a smyslu § 908 obč. zák.
jest zcela případný. Dle tohoto zákonného předpisu může smluvník na
druhé straně, která ze zavinění smlouvu nesplnila vůbec neb splnila jen
částečně, žádati buď splnění, nebo není-li toto již možné, náhradu škody
pro nesplnění anebo ustoupiti od smlouvy a bez důkazu utrpěné škody
přijatý závdavek podržeti (dvojnásobný obnos daného závdavku opět
bez důkazu škody požadovati). Právo toto jest alternativní a nikoli kumu-
lativní, nelze tedy žádati dvojnásobný závdavek vedle splnění nebo ná-

hrady škody, a zcela nepřipadně poukazuje dovolatel na předpisy §§ 921 a 1295 obč. zák., aby z nich svůj názor opodstatnil, neboť oba tyto předpisy jednají o náhradě škody, která však mu nadále již nepřísluší, když se dle volby jemu příslušející neodvolatelně rozhodl pro nárok na dvojnásobný obnos daného závadku.

Čís. 1465.

Opověď odbočky musí se nejprve státi a provésti u soudu hlavního a teprve potom u soudu odštěpného závodu.

(Rozh. ze dne 7. února 1922, R I 34/22.)

Rejstříkový soud v Praze postoupil opověď pobočního závodu v Karlových Varech pražské veřejné obchodní společnosti dle § 44 j. n. krajskému soudu v Chebu k příslušnému vyřízení, maje za to, že tu není důvodu čl. 21 odstavec třetí obch. zák. a že vyjimečného ustanovení § 59 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. na veřejnou obchodní společnost použiti nelze. Rekursní soud usnesení potvrdil. Důvody: Ze čl. 21 obch. zák. neplyne, u kterého soudu se má opověď pobočního závodu státi dříve, zda u soudu hlavního či pobočního závodu. Uváží-li se však, že dle § 3 nař. ze dne 26. dubna 1906, čís. 89 ř. zák., jedná se toliko o to, aby v rejstříku závodu hlavního v patrnost uvedeno bylo sídlo poboček, nikoliv, aby pobočka zapsána byla do rejstříku hlavního závodu, nelze o tom pochybovati, že vyznačení sídla pobočky ve 4. sloupci obchodního rejstříku předpokládá již existentní a v rejstříku obchodním pobočného závodu také zapsanou pobočku. Z toho, že dle čl. 21 odstavec třetí obch. zák. soud pobočného závodu zápis pobočky nepovolí, pokud mu nebylo prokázáno, že firma v rejstříku hlavního závodu jest zapsána, následuje, že opověď pobočky musí se státi nejprve u soudu pobočného závodu, že také u tohoto soudu dříve zapsána býti musí, nežli vyznačení její v rejstříku hlavního sídla závodu státi se může. Napadené usnesení není tedy nikterak v odporu se zákonem a když rejstříkový soud opověď pobočného závodu zřízeného v Karlových Varech postoupil krajskému soudu v Chebu, jest toto opatření ve shodě s § 44 j. n.

Nejvyšší soud nařídil obchodnímu soudu v Praze, by, neohlížeje se na důvody, podle nichž návrh postoupil krajskému soudu v Chebu, sám návrh ve věci samé vyřídil.

Důvody:

Ustanovení třetího odstavce čl. 21 obch. zák., že zápis u soudu odštěpného závodu nelze provésti, dokud nebylo prokázáno, že byl proveden zápis u obchodního soudu hlavního závodu, nelze jinak rozuměti než tak, jak zní. Nejprve provede zápis soud hlavního závodu a pak soud závodu odštěpného, kterému provedení zápisu v rejstříku hlavního závodu jest předpokladem, aby se pustil do zkoumání návrhu, rozhodne o žádosti za zápis vedlejšího závodu ve svém rejstříku. To plyne nejen z doslovu třetího odstavce čl. 21 obch. zák., nýbrž také z odstavce prvního téhož článku, v němž se praví, že firma odštěpného závodu musí býti také ohlášena